

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

rum regi armis coacti cessissent. Apparet autem ex his literis, propensiores fuisse in proceres Polonos, quam Austrios: Siue illis ius & fas deposcere videretur, siue magis complaceret illis in eam familiam, qua tum potentissima videretur: quod incertum haberent, quid sperarent ex Rom. rege: cuius regnum in se diuisum, quod vergat, nihil oportet ominari, quando veritatis ore declaratum est. Sed cum res in eos decurrat exitus, ut Iohannes Albertus exercitum patris iussu retraheret, rex Bohemiae & armis & fauore praevaleret, Romanorum rex qualibuscumque interpositis conuentis placitis, regnum Vngariae in manu Wladislai Bohemiae regis reliquit. Ita neque de Vngaria, neque de Britannia sunt res prosperatae. Magna semper se ostendat fortuna Australibus, sed non saepe praebet perfruentiam.

CAPVT XVIII.

PER quod tempus Henricus Willelmi filius, dux Brunsvicensis, iam rerum potitus, patre ad quietem festinante, Brunsvici ciuibus coepit onerosior videri, quam ab olim principes consueuissent. Habebant foris ciues praedia plurima: quae vel principibus, vel militibus olim seruiabant: Nunc iam voluntate principum in manus ciuium deuoluta. Ea autem libertate illis prouenerunt: ut neque inde ad obsequia, neque ad extraordinaria munera teneri credantur: quod illae praefere dicuntur literae, quibus ad tuendum ius suum perfruuntur. Princeps arbitratus aequum censei, ut quoniam tam bona parte regionis in sua commoda perfruuntur, nec in vrbe vectigalia, neque impositiones rebus venalibus patiuntur, acrius instituit, ut de tam multis praedijs, vel munera supportent caterorum, aut in vrbe permittant in vsus principum suorum fieri rerum
im-

impositiones, quas Itali Gabellas vocant: Illis ex aduerso prætentibus, & literas à principibus datas, & nihilominus longam, qua supra hominum memoriam sunt gauisi, libertatem. Vbi iam cœpit in controuersiam res peruenire, friuolum aliquid ex utraque parte cœpit attentari, vnde pars altera suum credidit ius roborari: Demùm in apertum bellum res exiuit. Crederent Brunswicenses vanas esse minas, quas audierunt: Nam illa se esse opum & ciuium multitudine confidunt, quod nihil minus quàm obsidionem formidarent: vnde nihil apparabant ad eam rem, neque arma augebant, neque commeatus abundè prospexerant: sed ad inertiam suam sedentes, solo sua magnitudinis, quam putabant, terrore, se omnibus esse insuperabiles existimabant. Aduerunt hanc ipsorum audaciam quidam ex militaribus, siue ingenio detinendi, nè quid agerent, siue quod ita crederent: qui ingressi & egressi urbem, nihil minus quàm obsidionem moliri principem testarentur. Circuibat interim Henricus dux omnium vicinorum principum domos, & omnes ore appellans, vel ab initio firmabat, vel antè illigata fœdera renouabat: effecitque, quod nostra memoria nusquàm alibi vidimus, vt omnium vicinorum principum armis & consensu Brunswicum obsideretur. Tum imprudentiam suam socordes serò damnauerunt, qui per tanta tempora nullum belli fecerunt apparatus. Satis munitam habuere urbem: Id fecit, vt essent segniores. Sed neq; satis erant ciues ad tutandos muros edocti, longa pace resides, & animis, & corporibus videbatur. Tum, quod omnium maximum erat, ad perniciem pro multitudine populi commeatus exigui: quæ res in famem vergebat, obsidione in tempus extracta.

ita. Oppugnauere aliquantis vicibus urbem qui obsede-
 runt: sed non tanta erat in armis fiducia, quanta in fa-
 me, quod sciebant nihil illis esse ad perniciem propius. Vi-
 cinum erat obsidentibus monasterium Reddageshusen: In
 hoc castra sua dux, iam adspirante bruma reuocauit,
 firmavitque, ut quantiscumque armis inexpugnabile vi-
 deretur: Excubias opportunis locis ordinauit, ut aditus
 urbis obseruarent. Aliquot aliquando facta sunt leuia
 praelia, & in excursionibus peditum, qui iam obsessis acces-
 sere, vel in ipsa urbis oppugnatione, qua aliquando cru-
 enta fuit dum caderent icti bombardis nonnulli. Aliquan-
 do etiam fors alternata est, victoresque cadunt. Ferunt
 ciues, si viribus usi, animis valuissent, paruo quem habe-
 bant militum numero, si ex multis suorum millibus ali-
 quanta iuissent, facile pares fore obsidentibus. Sed lon-
 ga illos tranquillitas, & rerum insolentia fecit ad arma
 ignauiores. Ad intestinam discordiam saepe fortes fuere:
 ad externa arma propulsanda nihil unquam magnum
 ostenderunt. Durauit obsidio ex aestate per autumnum
 & uniuersam brumam, cum omnis spes ducis & auxili-
 orum eius esset in expugnatione famis: Sciebant hoc,
 qui foris bene volebant obsessis. Itaque rebus necessa-
 rijs ad importandum vndique in Hildesem conuectis, con-
 traxere ipsi Hildesemenses, quas ex suis vicinisque pote-
 rant, vires & arma, ac Brunswicenses per nuncium
 significauere, ut occurreret venientibus, omni qua pote-
 rant virtute, ut commeatum etiam inuitis hostibus in-
 ueherent in Brunswicum.

CAPVT XIX.

AD oppidum Peyne Hildesemenses cum omni ap-
 paratu peruenerunt incolumes: Inde mouen-
 tes, obuios ex constituto habuere Brunswicenses:
 Nec